Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muistio

7.5.2025

Hallintovaliokunta torstai 08.05.2025 klo 12.30 / VNS 2/2025 vp / Asiantuntijapyyntö
SM osastoittain (HKO, PO, RO, PEO, MMO, KTY).
VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026–2029
https://www.eduskunta.fi/pdf/VNS+2/2025

Hallinto- ja kehittämisosasto, talous- ja suunnittelujohtaja Antti Karila
Poliisiosasto, osastopäällikkö Tomi Vuori
Kansallisen turvallisuuden yksikkö, yksikön johtaja Petri Knape
Rajavartio-osasto, Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö/rajavartio-osaston osastopäällikkö Tom Hanén
Pelastusosasto, pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka
Maahanmuutto-osasto, osastopäällikkö Minna Hulkkonen

Sisäministeriön hallinnonala, JTS 2026-2029

Yleistä

Sisäministeriön pääluokan määrärahataso on v. 2026 n. 2,2 mrd. euroa, josta se alenee n. 1,9 mrd. euroon v. 2029. Kehyskauden lopussa pääluokan määrärahoista 9 % kohdistuu hallintoon, 59 % poliisitoimeen, 18 % Rajavartiolaitoksen toimintaan, 6 % pelastustoimeen ja hätäkeskustoimintaan sekä 8 % maahanmuuton menoihin.

Sisäministeriön hallinnonalan kehystaso säilyy vakaana ja on vuonna 2026 noin 2 mrd. laskien vuonna 2029 reilun 1,8 mrd. tasoon. Kehystason lasku aiheutuu teknisistä muutoksista esim. EU-sisäasiain rahastojen ohjelman toimeenpanoon, ulkovartiolaivojen hankintaan osoitetun kertaluonteisen lisäyksen teknisestä vähennyksestä sekä tuottavuussäästöjen lisätoimista. Vuoden 2022 talousarvion määrärahatasoon verrattuna sisäministeriön hallinnonalan määrärahataso on kehyskaudella keskimäärin reilut 300 milj. euroa korkeampi.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

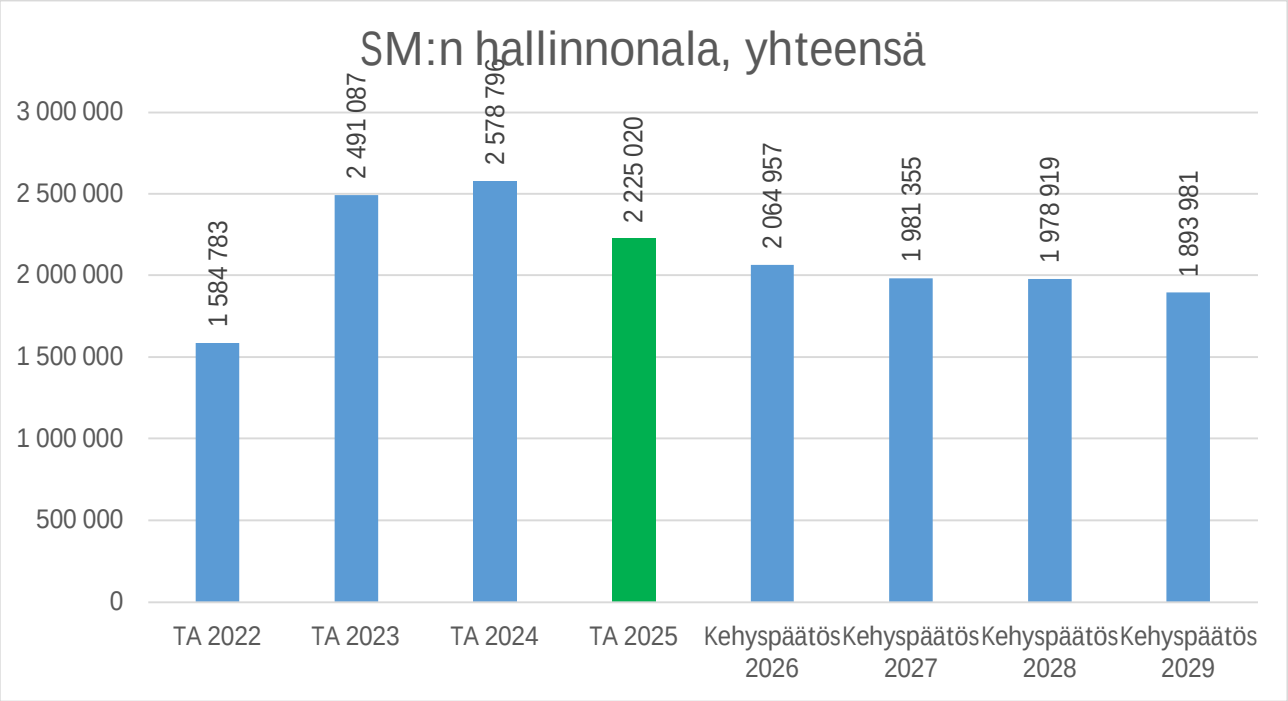

Kehyspäätöksessä hallinnonalan määrärahatasoon esitetään muutoksia alla olevan taulukon mukaisesti. Lisäyksen taso vaihtelee vuoden 2029 noin 21 milj. euron tasosta vuoden 2026 reilun 197 milj. tasoon.

	2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Yhteensä, PL 26	197 217	130 855	105 893	20 955

Keskeinen osa lisäyksiä on hallituksen kehysriihessä sopima varautumisen ja valmiuden kokonaisuus. Hallituksen riihipäätöksiin sisältyy valmiuteen ja varautumiseen sisäministeriön hallinnonalalle kehyskaudella yhteensä noin 127 milj. euroa. Lisäysten taso vaihtelee vuosittain noin 20 milj. eurosta noin 46 miljoonaan euroon. Sisäministeriön 29.4. valtiovarainministeriölle toimittamassa vuoden 2025 toisessa lisätalousarvioehdotuksessa esitetään näiden lisäksi 41 milj. euroa varautumisen ja valmiuden kokonaisuuteen.

Suomen turvallisuusympäristön muutos, tilannekuva ja tunnistetut riskit edellyttävät riittäviä resursseja turvallisuusviranomaisille, jotta yllättäviin muutoksiin ja kriiseihin kyetään varautumaan ennakoivasti ja määrätietoisesti. Suomen julkisen talouden tilanne on haastava ja tämä tulee näkymään myös sisäministeriön hallinnonalalla, kun mm. kustannustason nousuun ja uusiin, lainsäädännön kautta tuleviin tehtäviin ja velvoitteisiin joudutaan kohdentamaan tarvittavat varat lähtökohtaisesti määrärahakehyksen sisältä. Osana välttämättömien säästöjen toimeenpanoa valmistellaan ministeriön esitys hallinnonalan tuottavuusohjelmaksi. Hallituksen linjauksen mukaisesti poliisien ja rajavartijoiden määrää ei vähennetä.

Sisäministeriön hallinnonalan toimitilahankkeiden vuokriin esitetään yhteensä noin 18 milj. euron lisäystä kehyskaudella. Tähän kokonaisuuteen sisältyvät Poliisin toimipisteet Rovaniemellä ja Järvenpäässä, sekä Hätäkeskuslaitoksen toimitilahankkeet.

Sisäministeriön hallinnonalalle kohdennetut tuottavuussäästöt

Aikaisempaa toimintamenosäästöä (HO 2023) on kohdennettu momenteille yht. 10,495 milj. euroa. Kehysriihessä 2024 päätettiin uudesta, valtionhallinnon toimintamenoihin kohdistettavasta 150 milj. euron vuotuisesta säästöstä aiempien päätösten lisäksi. Oikeusministeriön, sisäministeriön ja puolustusministeriön hallinnonaloilla säästö oli 0,81 % ja muilla hallinnonaloilla 3,58 % toimintamenoista. Sisäministeriön hallinnonalalle tämä uusi säästöpäätös tarkoittaa 12,5 milj. euroa / vuosi pysyvänä säästönä alkaen vuodesta 2025.

Aikaisemman sisäministeriön hallinnonalalle kohdennetun säästön aikaistaminen aiheutti kertaluonteisen lisäsäästön vuodelle 2025 (-4,3 milj. euroa). Uusien säästötoimien (Lisätoimet 2024) yhteisvaikutus on 16,8 milj. Kehysriihessä päätetty uuden hallintosäästön taso on yhteensä 130 milj. euroa alkaen vuodesta 2026. Säästön sisäministeriön hallinnonalalle kohdennettava osuus on vielä avoinna ja tulee huomioitavaksi vuoden 2026 talousarvioesityksen valmistelussa.

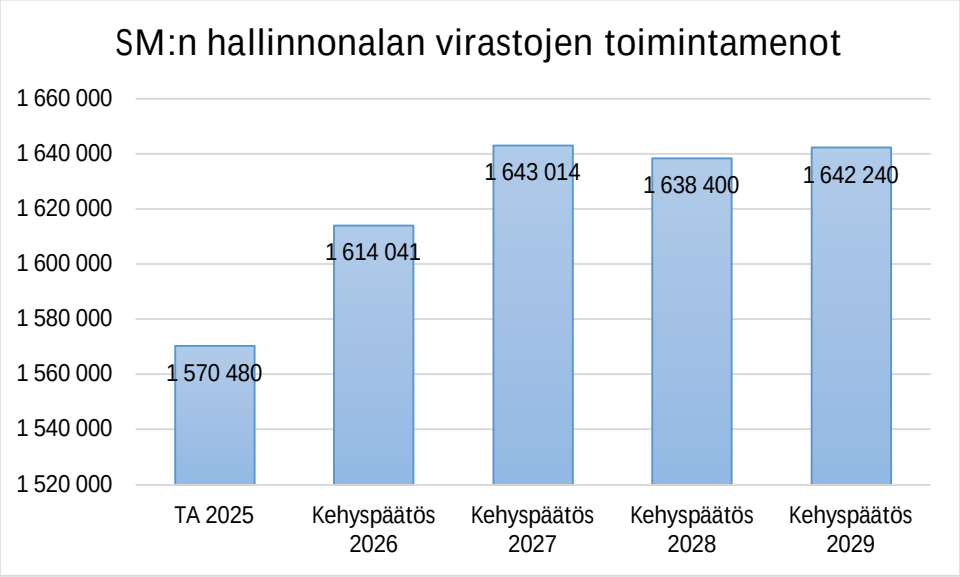

Hallinto

Hallinto-luvun määrärahataso kasvaa vuosina 2026–2028 ja laskee kehyskauden lopussa 2029.

Eräät avustukset -momentille esitettiin pysyväluonteista tasokorotusta 1,5 milj. euroa. Tästä lisäyksestä 0,5 milj. euroa on kohdennettu Helsingin pelastuskoululle pelastajakoulutettavamäärän lisäykseen liittyviin materiaalihankintoihin.

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta -momentille esitettyä pysyväluonteista 2,20 milj. euron vuotuista tasokorotusta öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntavalmiuden varmistamiseksi ei hyväksytty. Rahoitusvajeen vaikutukset tulevat näkymään öljy- ja kemikaalivahinkojen havaitsemiskyvyn ja siitä aiheutuvan torjuntatoimien johtamiskyvyn heikkenemisenä jo 2026 vuodesta eteenpäin. Joitakin suorituskyvyn ylläpitämiseksi kehyskaudelle suunniteltuja erillisinvestointeja on esitetty aikaistettavaksi lisätalousarviomenettelyssä (esim. uusien ulkovartiolaivojen talvikeräysjärjestelmät).

Esitetyistä lisäyksistä jäivät puuttumaan lisäksi Meripelastusseurojen toiminnan turvaamiseen esitetty 0,35 milj. euroa / v. ja Helsingin pelastuskoulun valtionavustukseen esitetty ruotsinkielinen pelastajakoulutuksen lisäys 0,05 milj. euroa.

Momentille EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027, esitetään muutoksia aiheutuen Suomen kansalliseen saantoon sisällytettävistä lisärahoitusosuuksista kuten maahanmuuttopaktiin liittyvistä toimista, BMVI-lisärahoitusosuudesta itärajan valvonnan vahvistamiseen sekä rahastojen väliarvioinnin 2025 johdosta tulleisiin lisäyksiin. Kehyskaudella rahoitusta lisätään vuosille 2026 ja 2027 ja vähennetään vuosilta 2028 ja 2029.

Toimintamenosäästö on laskenut Kriisinhallintakeskuksen kykyä toteuttaa lakisääteisiä kotimaan siviilikriisinhallinnan valmiuksiin liittyviä tehtäviään, mutta tuottavuusohjelmaa toteuttamalla ne pystytään kuitenkin pitämään kehyskaudella riittävällä tasolla.

numerotunnus	nimike		2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
			1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	Aluehallintouudistus (siirto momentilta 28.40.01)	219	210	210	210
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-1 012	-997	-997	-997
26.01.04	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-148	-95	-95	-95
26.01.26	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027	Tasomuutos	0	0	0	-70 269
26.01.26	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027	Tason muutos	75 620	27 877	-10 129	1 382
26.01.28	Toimintamenosäästö	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024) / Lupakäsittelyn vauhdittamisen toimenpiteiden jatkaminen	5 100	8 200	8 200	8 200
26.01.28	Toimintamenosäästö	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	7 400	4 300	4 300	4 300
26.01.29	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Tasomuutos	38 000	37 000	27 000	8 000
26.01.50	Eräät avustukset	Hallituksen sopimus TA 2025 lisäyksen pysyvyydestä	1 500	1 500	1 500	1 500
26.01.50	Eräät avustukset	Väestönsuojelun kehittäminen	0	0	12 570	1 550

Poliisitoimi

Poliisitoimen toimintamenot

Poliisin toimintamäärärahatasoa nostettiin vuoden 2023 kehyspäätöksessä kehyskaudelle. Lisäyksistä huolimatta tulevien vuosien menopaineet (yleinen kustannustason nousu, ICT- ja toimitilakustannukset) haastavat määrärahatason riittävyyttä kehyskauden lopulla ja tulevat edellyttämään myös poliisilta tuottavuuden parantamista muun valtionhallinnon säästötoimien mukaisesti. Poliisi vastaa siihen mm. tuottavuutta parantavilla kehittämistoimilla, vakauttamissuunnitelman toimien jatkamisella sekä pysyvien kustannusten hillintätoimenpiteillä.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti poliisin toimintaedellytyksiä parannetaan hallituskauden aikana mm. operatiivisen henkilöstön määrää lisäämällä ja lisäämällä poliisin suorituskykyä esimerkiksi rikostorjuntaa parantavien lainsäädäntöhankkeiden avulla.

Poliisille esitetään kehyskaudella asteittain noin 5 milj. euron tasosta noin 8 milj. euron tasoon nousevaa lisäystä valmiusyksikön suorituskyvyn nostoon. Tässä summassa on mukana VM-kehyskantaan sisältynyt 3,1 milj. euron osuus vuosille 2026–2028. Panostus parantaa poliisin kykyä reagoida nopeasti merkittäviin ulkoisiin uhkiin ja hoitaa vaativia erityistilanteita.

Vuoden 2025 talousarvioon sisältyneet lisäykset Poliisille linjattiin pysyväluonteisiksi nuoriso- ja jengirikollisuuden torjuntaan (5 milj.), harmaan talouden ehkäisyyn (3,5 milj. / v.), koulupoliisitoimintaan (2 milj. / v.) ja lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopumiseen (n. 0,6 milj. / v.), yhteensä 11 milj. euroa.

Poliisin tiedonhankinnan järjestelmien rahoitukseen esitettiin lisäystä, mutta sitä ei saatu. Poliisin toimitilahankkeiden vuokravaikutuksiin esitettiin huomattavaa lisäystä osana valtioneuvoston yhteistä toimitilainvestointien suunnitelmaa. Hallituksen kehyspäätökseen sisältyvät Poliisin toimitilahankkeet Rovaniemellä ja Järvenpäässä. Niiden vuokravaikutuksiin esitetään noin 5 milj. euroa vuosille 2028 ja 2029.

numerotunnus	nimike		2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
			1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Harmaan talouden ehkäisy (TA2025)	3 500	3 500	3 500	3 500
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Koulupoliisitoiminta (TA2025)	2 000	2 000	2 000	2 000
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopuminen (TA2025)	589	589	589	589
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Nuoriso- ja jengirikollisuuden torjunta (TA2025)	5 000	5 000	5 000	5 000
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Valmiusyksikön suorituskyvyn nosto	2 073	3 273	4 473	7 966
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Valmiusyksikön suorituskyvyn nosto (siirto momentilta 26.40.01)	3 100	3 100	3 100	0
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Poliisin toimitilahankkeet	0	0	5 038	5 180

26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-1 725	-564	-564	-564

Suojelupoliisin toimintamenot

Suojelupoliisille esitetään vuodesta 2026 alkaen pysyvää noin 10 milj. euron lisäystä ennakoivan strategisen suorituskyvyn turvaamiseksi. Suojelupoliisin ennakkovaroittamisen ja tiedustelukyvyn turvaaminen antaa mahdollisuuden saada ajoissa tieto Suomeen kohdistuvista vakavista kansallisen turvallisuuden uhista, jotta niihin voidaan varautua ja estää niitä toteutumasta.

numerotunnus	nimike		2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
			1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	Strategisen suorituskyvyn turvaaminen	9 851	9 851	9 751	9 751
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-500	-632	-632	-632

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen toimintamenot

Vallitsevassa turvallisuustilanteessa Rajavartiolaitoksella on oltava välitön kyky reagoida ja vaikuttaa kaikissa olosuhteissa. Rajavartiolaitokselle päätettiin lisäyksestä strategisen suorituskyvyn turvaamiseen. Lisäys nousee asteittain kehyskaudella vuoden 2026 noin 1,3 milj. euron tasosta noin 6,3 milj. euroon vuonna 2029. Vuoden 2025 talousarvioon sisältynyt 6 milj. euron lisäys / v. materiaalihankintoihin ja Ict-kuluihin linjattiin pysyväluonteiseksi ja lisättiin kehyksiin.

Sisärajojen toimivaltuuksiin ja tehtäviin sisärajoilla (budjettilaki) lisätään 2 milj. euroa vuosille 2026 ja 2027. Sen jälkeen lisäys laskee 1 milj. euron pysyväluonteiseen tasoon. Itärajan esteen ylläpitoon esitetään pysyvä noin 1 milj. euron lisäys vuodesta 2026 alkaen.

Rajavartiolaitokselle lisättiin määrärahaa Turun lentokenttään tukeutumiseen 24/7 ja tekniseen valvontaan. Immolan kasarmialueen rakennushankkeen 4. vaiheeseen myönnettiin tarvittava rahoitus. Ensihoidon matkojen

järjestämisvastuu siirretään hyvinvointialueille ja Rajavartiolaitokselle kohdennetaan 0,4 milj. vuodesta 2027 alkaen (siirtona momentilta 28.89.31).

Määrärahalisäykset yhdessä siirtyvien määrärahojen ja talousarvion ulkopuolisen EU-rahoituksen kanssa mahdollistavat Rajavartiolaitoksen operatiivisen toiminnan tason ylläpitämisen riittävällä tasolla vuosina 2026–2027 ja jäljelle jäävä n. 2–3 milj. euron vuotuinen sopeuttamistarve kohdennetaan muuhun kuin operatiiviseen toimintaan. Kehyskauden loppupuolella vuodesta 2028 alkaen sopeuttamistarve kasvaa n. 5–6 milj. euroon vuodessa, mikä aiheuttanee tarpeen lisäsopeuttamistoimille toimintamenojen kehyksessä pysymiseksi.

Rajavartiolaitoksen investoinnit

Rajavartiolaitoksen investoinnit -momentille kohdennetaan Ulkovartiolaivojen hankintaan osoitetun kertaluonteisen lisäyksen tekninen vähennys -15 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen. Rajavartiolaitoksen merellisen suorituskyvyn kehittämiseen ei lisätty määrärahaa kehyksissä, mutta lisäys on osa varautumisen ja valmiuden kokonaisuutta ja sisältyy ministeriön ehdotukseen Ltae II 2025.

Rajavartiolaitoksen investoinnit -momentilta puuttumaan jäänyt raskaan ilma-alus- ja aluskaluston sekä öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntakaluston ylläpidon edellyttämä 1,25 milj. euron vuotuinen lisärahoitus aiheuttaa vastaavan menopaineen Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin ja kasvattaa siten toimintamenojen sopeuttamistarvetta.

numerotunnus	nimike		2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
			1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Itärajan esteen ylläpito	958	1 038	1 117	1 117
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Strategisen suorituskyvyn turvaaminen	1 275	4 570	6 276	6 259
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Toimivaltuudet ja tehtävät sisärajoilla, budjettilaki	2 000	2 000	1 000	1 000
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Ensihoidon matkojen järjestämisvastuun siirto hyvinvointialueille (siirto momentilta 28.89.31)	0	400	400	400
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Materiaalihankinnat ja ICT-kulut (TAE2025)	6 000	6 000	6 000	6 000
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Rajavartiolaitoksen toimitilahankkeet	633	1 900	1 900	2 105
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Turun lentokenttä (24/7) ja tekninen valvonta	2 399	2 447	2 498	2 515
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	818	367	367	367
26.20.70	Rajavartiolaitoksen investoinnit	Ulkovartiolaivojen hankintaan osoitetun kertaluonteisen lisäyksen tekninen vähennys	0	-15 000	-15 000	-15 000

Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Muutokset Suomen turvallisuusympäristössä, yhteiskunnan rakenteen muutokset, teknologian kehittyminen sekä ilmastonmuutokseen ja sään ääri-ilmiöihin edellyttävät pelastus- ja hätäkeskustoiminnan järjestelmän kehittämistä ja vahvistamista. Väestönsuojelussa on todettu olevan puutteita alueellisesti väestönsuojakapasiteetissa (ml. täydennysrakentaminen ja tilapäiset väestönsuojat) sekä pelastustoiminnan suorituskyvyissä ja operatiivisen pelastushenkilöstön suojaamisessa kaluston ja materiaalien sekä suojavarusteiden osalta (Väestönsuojelun nykytila ja kehittämistarpeet: Selvityshankkeen loppuraportti, sisäministeriön julkaisuja 2024:9). Ukrainan sodan kokemukset korostavat väestönsuojeluun varautumisen merkitystä ja kiireellisyyttä, erityisesti suojapaikkatarpeen osalta.

Pelastustoimeen esitetään hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti yhteensä 14 miljoonan euron lisäystä eräät avustukset -momentille (26.01.50.) väestönsuojelun kehittämiseen kehyskauden loppupuolella (lisäykset vuosille 2028 ja 2029). Määrärahaa kohdennetaan väestönsuojien alueellisen kohdentumisen avustamiseen (n. 10 milj. euroa), pelastustoimen valtakunnallisten CBRNE-kyvykkyyksien kehittämiseen (3 milj. euroa) ja väestönsuojelutehtävien kriittisten materiaalien hankintaan (1,2 milj. euroa). Lisäyksillä voidaan vahvistaa väestönsuojelua vain osittain, sillä kehittämistarpeiden kattaminen kokonaisuudessaan edellyttäisi yhteensä 40,54 milj. euroa vuosina 2026–2029.

Vaaratiedottamisen ja väestön varoittamisen kehittäminen (7,4 milj. euroa) esitettiin, mutta se ei sisälly kehyspäätökseen. Nykyiset vaaratiedottamisen ja väestön varoittamisen järjestelmät eivät vastaa nykyisiä turvallisuusuhkia ja toimintaympäristön vaatimuksia. Lisäykset väestönsuojelun ja vaaratiedottamisen kehittämiseen sekä öljyntorjuntavalmiuden tehostamiseen ovat kuitenkin osa varautumisen ja valmiuden kokonaisuutta, mitkä sisältyvät ministeriön Ltae II 2025 -ehdotukseen.

Pelastusopistolle ja Helsingin pelastuskoululle (momentilla 26.01.50) lisättiin vuoden 2025 talousarvioon sisältynyt lisäys kehyksiin 0,5 milj. euroa / v. pelastajakoulutettavamäärän lisäyksestä aiheutuviin kalusto- ja materiaalihankintoihin. Hätäkeskuslaitokselle lisättiin 0,5 milj. euroa vuosille 2028 ja 2029 toimitilainvestointien suunnitelman mukaisiin vuokravaikutuksiin.

Varautumis- ja väestönsuojelukoulutuksen vahvistaminen, Pelastajakoulutus ja kasvavat toiminnan kustannukset sekä Ukrainan materiaaliavun ja kuljetuskustannusten kattaminen esitettiin, mutta eivät sisälly hallituksen kehyspäätökseen. Ukrainan avuntarpeiden arvioidaan jatkuvan vielä pitkään, useita vuosia sodan päättymisen jälkeenkin erittäin suurina ja koko yhteiskuntaa läpileikkaavina. Jotta lahjoitusten tarjoamista ja kriittisimpien resurssien (esim. tuki pelastustoimelle ja terveydenhuollolle) sekä näiden kuljettamista Ukrainaan voidaan jatkaa, tarvittaisiin arviomäärärahaa kattamaan kustannukset.

numerotunnus	nimike		2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
			1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
26.30.01	Pelastustoimen toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-181	-175	-175	-175

26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	Hätäkeskuslaitoksen toimitilahankkeet	0	0	500	500
26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-576	-1 008	-1 008	-1 008
26.30.03	Pelastusopiston toimintamenot	Materiaalihankinnat (TAE2025)	500	500	500	500
26.30.03	Pelastusopiston toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	80	-244	-244	-244

Maahanmuutto

Hallitus päätti lieventää Maahanmuuttovirastolle kohdennettua säästöä ja lisäsi määrärahaa lupakäsittelyn vauhdittamisen toimenpiteiden jatkamiseen. Pääkaupunkiseudun säilöhankkeen myöhentymisen vuoksi määrärahaa esitetään vähennettäväksi 3,1 milj. euroa vuosilta 2026–2028. Säästöhuojennuksesta huolimatta viraston toimintamenojen taso laskee vuosina 2026 ja 2027 noin 10 miljoonaa euroa verrattuna tarkistettuun kehykseen 2025–2027. Vuonna 2028 kehystaso laskee vuoden 2027 noin 93 miljoonasta eurosta 72 miljoonaan euroon. Viraston on sopeutettava toimintaansa merkittävästi, ja sopeuttamistoimenpiteet ajoittuvat vuosille 2026–2027.

Esitetyistä lisäyksistä jäi puuttumaan EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (pakti) täytäntöönpanoon esitetty 40 milj. euroa kehyskaudelle. Paktin säädökset tulivat voimaan 6/ 2024 ja niitä aletaan soveltamaan kesällä 2026. Ensisijaisesti lisämäärärahatarpeet pyritään kattamaan EU-rahoituksella, mutta viraston täytyy aloittaa muutosten valmistelu kehysrahoituksella, mikä lisää epävarmuutta viraston toiminnan suunnittelussa. EU-rahoitus kattaa 90 % kustannuksista, joten vaikka lisärahoitus saataisiin EU-rahoituksesta, jää viraston katettavaksi 10 % kustannuksista kehysrahoituksella.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon varattua määrärahaa lisätään keskimäärin 22,5 milj. euroa / v. ja vastaanoton asiakkaiden tukiin varattua määrärahaa vastaavasti keskimäärin 10 milj. euroa / v. aiheutuen muutoksista maahanmuuton olettamissa. Maahanmuuton olettamien mukaan vastaanoton piirissä arvioidaan keskimäärin olevan 9 000 henkilöä vuonna 2026 mutta määrän arvioidaan laskevan kehyskauden lopulla 7 000 henkilöön.

Viraston hakemusmäärien ennakoidaan edelleen nousevan. Työperusteisten oleskelulupien määrän ennakoidaan olevan 15 000 vuonna 2026 ja kasvavan 19 500 hakemukseen vuonna 2029. Opiskeluperusteisten hakemusten määrän arvioidaan olevan 16 000 vuonna 2026 ja 19 000 vuonna 2029. Turvapaikkahakemusmäärien arvioidaan pysyvän kehyskaudella 3 000–4 000 tasolla. Tilapäisen suojelun hakemusmääräksi arvioidaan 8 000–12 000 vuonna 2025. Ukrainalaiset ovat jättäneet Suomessa yhteensä 80 534 tilapäisen suojelun hakemusta, josta kuluvana vuonna 2 557. Vastaanottojärjestelmässä ukrainalaisia on tällä hetkellä noin 13 466, lisäksi kuntiin on siirtynyt 31 650 ukrainalaista.

Hallitusohjelmassa on useita tavoitteita liittyen maahanmuuton kokonaisuuteen. Useilla maahanmuuton lainsäädännön muutoksilla on tiukennettu sääntelyä ja menettelyjä niin kansainvälisen suojelun kuin oleskelulupien ja kansalaisuuden saamisessa. Maahanmuuttojärjestelmän väärinkäyttöä on valvottu entistä tehokkaammin laajentamalla oleskelulupien jälkivalvontaa.

Maahanmuuttoviraston lupajärjestelmää on tehostettu ja hakemusten käsittelyaikoja lyhennetään kehittämällä lupaprosesseja aktiivisesti mm. osa-automaatiota lisäämällä. Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmää sekä paluita ja palautuksia tehostetaan kokonaisuutena. Turvapaikkahakemusten käsittelyssä on tavoitteena 6 kuukauden määräaika. Toiminnan tehostamisella tavoitellaan hallitusohjelman mukaisesti mittavia säästöjä vastaanoton menoista. Virasto pyrkii kehittämistoimilla parantamaan viraston tuloksellisuutta ja vastaamaan sekä kasvaviin hakemusmääriin että aleneviin kehyksiin.

Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämisen haasteena on virastolle osoitetun rahoituksen määräaikaisuus ja säästöpäätökset sekä kehystason merkittävä lasku vuonna 2028. Useat maahanmuuton lainsäädäntöuudistukset tulevat aiheuttamaan virastolle lisämäärärahatarpeita. Erityisesti paktin edellyttämiin muutoksiin tulisi osoittaa riittävä resursointi, jotta tarvittavat muutokset voidaan toteuttaa kesään 2026 mennessä.

numerotunnus	nimike		2026 Kehys	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
			1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	Säilöhankkeen myöhentyminen	-3 100	-3 100	-3 100	0
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024) / Lupakäsittelyn vauhdittamisen toimenpiteiden jatkaminen	5 100	8 200	8 200	8 200
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2024)	-9 256	-9 152	-9 152	-9 152
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	Tarkentuneet maahanmuuton oletukset	29 000	19 000	21 000	21 000
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	Tarkentuneet maahanmuuton oletukset	11 000	9 000	10 000	10 000